

Начало>Вашите права>Права на малолетните и непълнолетните лица при съдебно производство

Права на малолетните и непълнолетните лица при съдебно производство

Испания

В член 12 от Конституцията на Испания се определя, че възрастта, на която испанските граждани достигат пълнолетие, е 18 години. В Испания за малолетни или непълнолетни лица/деца се считат всички лица на възраст под 18 години.

1. Дееспособност на детето

Минималната възраст в Испания, на която ищец може да заведе дело в съда от свое име, е 18 години.

Само деца, обявени за дееспособни, могат да предявят сами иск. По принцип дееспособност се придобива на 18-годишна възраст или, ако е налице съдебно разрешение, разрешение от родителите или брак, на 16-годишна възраст. В някои региони дееспособност може да бъде придобита на 14-годишна възраст.

Съгласно Закона за уреждане на наказателната отговорност на малолетните или непълнолетните лица минималната възраст за носене на наказателна отговорност в Испания е 14 години. Прилаганите мерки по отношение на деца, които са на възраст под минималната възраст за носене на наказателна отговорност (под 14 години в Испания), са доброволни или попадат в обхвата на поставянето под надзор.

2. Достъп до адаптирани производства

Съдилища за непълнолетни: специализирани съдилища, наречени „*Juzgados de menores*“, които разглеждат дела, свързани с престъпления и дребни нарушения, извършени от лица на възраст между 14 и по-малко от 18 години, в съответствие с Органичен закон 5/2000 от 12 януари за уреждане на наказателната отговорност на малолетните или непълнолетните лица. Наказателните производства срещу малолетни или непълнолетни правонарушители се провеждат от специализирани магистрати/прокурори.

Прокуратурата (РРО) отговаря за защитата на признатите по закон права на малолетните или непълнолетните лица. Мерките, които могат да бъдат предприети срещу малолетни или непълнолетни правонарушители на възраст 14—18 години, са събрани в специален закон (Органичен закон 5/2000 от 12 януари за уреждане на наказателната отговорност на малолетните или непълнолетните лица).

Когато извършителят е на възраст под четиринадесет години, не се прилага посочения Органичен закон за уреждане на наказателната отговорност на малолетните или непълнолетните лица, а се прилагат конкретните членове от Гражданския кодекс и останалата част от действащата уредба.

По отношение на дела с участието на деца в качеството им на жертви или свидетели, които се разглеждат от обикновените съдилища, в закона се предвиждат специфични защитни мерки според възрастта на децата, например най-уязвимите деца дават показания пред психолог-специалист и те се записват с цел да се избегне повторното им снемане в съда и при всяко положение така се избягва визуален контакт между детето и предполагаемия извършител.

Гражданско правосъдие: обикновените граждански съдилища (*Juzgados de Primera Instancia*) разглеждат искове на деца, предявени съгласно гражданските процесуални закони, като освен тях има и специализирани граждански съдилища, които разглеждат изключително семейни дела, които се наричат съдилища по семейни въпроси (*Juzgados de Familia*).

Прокуратурата има право да встъпи в съдебни производства по граждански дела, в които участват деца или лица с увреждания, докато им бъде назначен настойник/попечител.

Въпреки че по принцип малолетните или непълнолетните лица не са дееспособни, за да инициират сами граждански производства, в закона се предвижда, че те следва да бъдат изслушани, ако дадена мярка може да засегне интересите им и са достатъчно зрели, и във всички случаи, ако са навършили 12 и повече години.

В хода на производство във връзка с раздяла и развод съдът винаги взема предвид висшия интерес на детето.

Административните производства с участието на деца са следните: производства, свързани със закрила на детето, осиновявания, предоставяне на убежище, миграция, здравеопазване, образование, административни наказания.

3. Правни мерки и мерки, свързани с политиката, за избягване на ненужно забавяне при разглеждането на дела с участието на деца

По принцип и приложимо за всички юрисдикции, с цел да се избегнат забавяния на производства с участието на малолетни или непълнолетни лица, Органичен закон 1/1996 от 15 януари относно правната защита на малолетни или непълнолетни лица (LOPJM) гласи, че при съдебни или административни производства явяването или изслушването на малолетни или непълнолетни лица ще бъде с приоритет и ще се извършва по начин, който е подходящ за тяхното положение и ниво на зрялост, и се осигурява помощ от квалифицирани специалисти или експерти, ако е необходимо, като се зачита правото им на неприкосновеност на личния живот и се използва разбираем за тях език в достъпни и адаптирани към техните обстоятелства формати и те се информират както за съдържанието на въпросите, така и за последиците от изразените от тях мнения при пълно спазване на всички процесуални гаранции.

Наказателни дела; въведените правни мерки и мерките, свързани с политиката, се различават в зависимост от обстоятелствата: дете, в качеството си на жертва, и дете, в качеството си на правонарушител.

Гражданско правосъдие: ищите може да поискат от съда да наложи охранителна мярка. Като общо правило децата не могат да поискат от свое име разпореждането на охранителни мерки от съда и се нуждаят от помощта на своите процесуални представители.

Когато деца участват в производства в областта на семейното право, обикновено преди постановяването на съдебното решение се вземат охранителни мерки, които са във висшия интерес на засегнатите деца, като например мерки, свързани с упражняване на родителската отговорност, изхранването, посещенията, финансовата подкрепа и др.

4. Съобразени с децата механизми и процедури за подкрепа и висши интереси на детето

Испанското законодателство съдържа някои важни разпоредби, които укрепват мерките за улесняване на упражняването на правата на малолетните или непълнолетните лица, и е създадена подходяща правна рамка, отнасяща се до *малолетни или непълнолетни лица от други държави*, с която правата на образование, здравеопазване и социални услуги на тези от тях, които се намират в Испания, се признават, независимо от административния им статут, при същите условия като на малолетни или непълнолетни лица, които са испански граждани.

Признаването на статут на осигурено лице във връзка с помощ за здравни грижи на *малолетни или непълнолетни лица, намиращи се под закрилата на публични субекти*, се извършва служебно.

Държавните органи са задължени да гарантират защитата на уязвимите групи, като например непридружените малолетни или непълнолетни лица, тези, които имат нужда от международна закрила, децата с увреждания и лицата, които са жертви на сексуално насилие, сексуална експлоатация, детска порнография и трафик на хора, и да гарантират, че предвидените от закона права се защитат.

Като ръководен принцип за административно действие в LOPJM се посочва закрилата на децата срещу всякакви форми на насилие, включително, наред с другото, насилие, породено в тяхната семейна среда, насилие, основано на пола, трафика на хора и гениталното осакатяване на жени. Закрилата на деца, жертви на домашно насилие, е един от стълбовете на новия Закон за закрила на децата и подрастващите, публикуван на 28 юли 2015 г.

Службите за подпомагане на жертвите, в качеството си на звена, подчинени на Министерството на правосъдието или на автономните общности, са компетентни по темата. Тези служби изготвят индивидуална оценка на жертвите, за да определят специалните им потребности от закрила и да им окажат помощ в правната, психологичната и социалната област, като целят свеждането до минимум и избягването на вторичните виктимизации. Предоставяните услуги за подкрепа са съобразени с децата.

Относно участието на децата в съдебното производство: в испанското законодателство се признава правото на малолетните или непълнолетните лица да бъдат изслушвани във всички случаи и без дискриминация, основана на възраст, увреждане или всякакви други обстоятелства, във всички семейноправни, административни или съдебни производства или производства по медиация, които ги засягат и които водят до решение, което би имало отражение върху тяхната лична, семейна или социална сфера, като се отдава дължимото внимание на възгледите им в зависимост от тяхната възраст и зрялост. Следователно детето трябва да получава информацията, която му позволява да упражнява това си право, на разбираем език и чрез прости и адаптирани към неговите обстоятелства формати.

Тъй като принципът на „висшият интерес на детето“ е с приоритет, той трябва да се разглежда като: материално право, общ принцип за тълкуване и като процедурно правило; испанското законодателство (LOPJM) изисква приемането на всяка мярка, която е в интерес на детето, както и на защитни мерки, особено за защита на правото на неприкосновеност на личния живот на детето.

Основната идея е, че висшият интерес на всяко дете трябва да бъде оценен и определен индивидуално за всяко дете, като се вземат предвид всички обстоятелства, които го засягат.

Определението и критериите, които са в основата на висшите интереси на детето, са регламентирани и описани подробно в член 2 от LOPJM.

5. Наблюдение на изпълнението на решения в производства с участието на деца

Дете в качеството си на правонарушител: крайната цел на наказателните разпоредби във връзка с децата е тяхното реинтегриране в обществото. Това реинтегриране трябва да бъде улеснено чрез превъзпитателни мерки и специализиран персонал. Осигуряването след съдебното производство на съобразено с децата правосъдие е до голяма степен от компетентността на автономните общности, които носят основата отговорност за тези необходими мерки за рехабилитация, полагането на общественополезен труд и образованието.

Дете в качеството си на жертва: на деца, които са жертви на престъпления, се предоставят социални услуги, адаптирани спрямо техния конкретен случай.

Гражданско правосъдие:

Децата може да бъдат страни в съдебни производства по граждански дела и следователно всяко съдебно решение им се съобщава, като те може да поискат принудително изпълнение на съдебно решение изцяло чрез техните процесуални представители (тъй като не притежават дееспособност), освен в случаите, когато са обявени за дееспособни.

В качеството си на ответник: децата могат да носят отговорност за нарушаване на сключени от тях договори, като отговарят със собственото си имущество.

6. Достъп до средства за правна защита

Важно е да се отбележи, че съгласно испанското право както режимът на достъп до средства, така и мерките за защита на правата на детето в случай на конфликт на интереси с неговите родители, са еднакви във всички юрисдикции.

Наказателно правосъдие:

Регрес в случай на решение да не се провежда наказателно преследване: Съществува много всеобхватна правна рамка за защита на непълнолетни жертви в Испания — Закон 4/15.

Всички деца имат право да получават информация, да им се предоставят механизми за обжалване, съдебно обжалване или съдебен контрол и да предявяват иски за обезщетение за причинени вреди/компенсация в хода на или след края на наказателно производство, в което са участвали в качеството си на жертва. Всяко дете, което не разполага със средства, ще има право на безплатна правна помощ.

Гражданско правосъдие:

За да защити своите права и правова гаранция, детето може:

да поиска защита и настойничество/попечителство от компетентен публичен субект;

да информира прокурора за ситуацията;

да подава жалби до омбудсмана;

да поиска наличните социални ресурси на публичните администрации;

да изисква правна помощ и назначаване на съдебен защитник;

да подава индивидуални жалби до Комитета по правата на детето.

В случай на конфликт на интереси в закона се предвижда назначаване на съдебен попечител/настойник.

В гражданските съдилища може да се подават възражения срещу административни актове относно закрилата на малолетни или непълнолетни лица.

[Съобразено с децата правосъдие в Испания](#) (606 Kb)

Последна актуализация: 17/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.